



in dienst van mensen  
met een beperking

4

# op koers

## Tien jaar jong

**Amarant bestaat tien jaar. In deze Op Koers treft u een impressie van tien jaar zorg en begeleiding aan mensen met een beperking. Hier en daar gaan we verder terug, bijvoorbeeld in het verhaal van Guus die in 1956 als cliënt naar Tilburg kwam. We kijken ook naar de dag van vandaag: hoe bevalt het na tien maanden wonen in een nieuw appartement en hoe ervaar je Amarant als je net tien maanden in dienst bent? Enkele voorzieningen die tien jaar bestaan, zetten we in de schijnwerper.**

**We streven in deze uitgave niet naar volledigheid; er is veel meer te vertellen.**

**Wél hopen we dat u een aardig beeld krijgt van Amarant: in dienst van mensen met een beperking.**

*Bijzonder, heel gewoon en dichtbij.*



*Atelier en winkel 't Klein Verschil in Tilburg bruist van de creativiteit. Enthousiast maakten cliënten die werken in het atelier een TIEN voor Op Koers. Rini van Oosterhout wil er graag mee op de foto!*

### Verbinden

In tien jaar tijd zijn er binnen Amarant en daarbuiten tal van verbindingen gelegd. Ook in onze toekomstplannen, geschetst in ons strategisch kader *Amarant bekent Kleur*, blijft verbinden een sleutelbegrip. Medewerkers van Amarant werken verspreid over tal van voorzieningen en locaties in de provincie Noord-Brabant. We werken misschien individueel, maar niet los van elkaar. Er zijn verbindingen in onze gezamenlijke werkafspraken, de protocollen die we hanteren en de kwaliteitsstandaarden die we overal onderschrijven. Ook in onze betrokkenheid bij onze cliënten, zijn we verbonden aan elkaar.

### Helder antwoord

De komende jaren zullen we op alle niveaus in de organisatie nieuwe verbindingen leggen. Uitgangspunt daarbij is en blijft de vraag van onze cliënt. Om cliënten zo goed mogelijk van dienst te zijn, kiezen we voor een doelgroepenbeleid en per doelgroep gaan we kennis verdiepen en kwaliteit verbeteren. We leggen de verbinding met Amarant Academie waar leergangen worden ontwikkeld die aansluiten

bij de hulp- en begeleidingsvragen van specifieke doelgroepen. Er is ook verbinding met de persoonlijk ontwikkelingsplannen van onze medewerkers: voor welke doelgroep werk ik en wat vraagt dat van mij aan kennis, talenten en vaardigheden? Ook onze aan onze voordeur (cliëntenservice) zullen we informatie en diagnostiek per doelgroep gereed hebben. Dit stelt ons in staat om een helder antwoord te geven op wat (nieuwe) cliënten van ons vragen.

### Initiatieven nemen

Verbinding betekent niet 'wachten op elkaar en blijf zitten waar je zit'. Als medewerker bij Amarant ben je uitgenodigd om zelf ondernemend te zijn en contacten te leggen, binnen of buiten Amarant. Onze cliënten mogen van ons een passend antwoord op hun vraag verwachten. Voel je uitgenodigd om hierin zelf initiatieven te nemen en nieuwe verbindingen te leggen.

*Erik-Jan Borgmeijer,  
voorzitter Raad van Bestuur Amarant*

### Circus voor cliënten

In het weekend van 26 en 27 september slaat het Staatscircus van Moskou zijn tenten op bij Amarant, aan de Bredaseweg 570 in Tilburg. Veel cliënten hebben al een toegangkaart. Ook familieleden van cliënten, medewerkers, en vrijwilligers zijn van harte welkom. Er zijn voorstellingen op zaterdag 26 september om 15.30 uur en 19.00 uur, en op zondag 27 september om 11.00 uur en 15.00 uur. Toegangskarten a € 7,50 zijn te koop bij de kledingwinkel Daniël de Brouwerpark, de receptie van 't Hooge Veer, in het Dorpshuis in Rijsbergen en bij het woensdag- en zaterdagavondcafé van de Vrije Tijd in de regio Tilburg.

### Vrijwilligers in het zonnetje

De inzet van honderden vrijwilligers is in de afgelopen tien jaar bijzonder waardevol gebleken. Tijdens een speciale feestavond worden de vrijwilligers van Amarant in het zonnetje gezet. De feestavond is op vrijdagavond 25 september, in de circustent van het Staatscircus van Moskou.

### Feest voor medewerkers

Tien jaar Amarant is een reden om stil te staan bij al die jaren hard werken aan zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking. De inzet van alle medewerkers heeft geleid tot de bloeiende organisatie Amarant. Op donderdagavond 17 september zijn alle medewerkers welkom bij een sprookjesachtige avond in de Efteling.

1

In dit nummer o.a.

De geschiedenis van Guus  
Tien jaar ondernemingsraad  
Nieuwkomer  
Altijd op zoek naar werk

1999 – 2009

# Gaan voor inhoudelijke winst

**Amarant is ontstaan uit enkele fusies. Het samengaan van de instellingen Piusoord en 't Hooge Veer met de semimurale Zwijzenstichting en Stichting Reliëf betekende een verbreding van ons gezamenlijke dienstverleningspakket.**

We vulden elkaar aan, in wonen, dagbesteding, behandeling en begeleiding van veel verschillende cliënten met lichte én zware zorgvragen. Nu, tien jaar later, is de toenmalige scheidslijn tussen semimurale en intramurale zorg verdwenen. Lichte en zware begeleidingsvragen van cliënten treffen we overal in onze districten en zoveel mogelijk brengen we de zorg naar de cliënt toe. In onze (specialistische) zorg gaan we moeilijke vragen niet uit de weg. Van 1999 tot en met 2009 is een aantal ontwikkelingen bijzonder belangrijk geweest voor de organisatie.

## Wachlijstgelden en regeling Kleinschalig Wonen

Een forse boost kon gedurende de beginjaren 2000 gegeven worden met de wachtlijstgelden en de regeling kleinschalig wonen (2002). Ook in Brabant was er grote behoefte aan woonruimte voor mensen met een beperking. Met extra geld van de overheid ontwikkelde Amarant, vaak in samenwerking met woningcorporaties, in hoog tempo woonvoorzieningen voor bestaande en nieuwe cliënten. Amarant kon aan de slag waar er vraag was, want in diezelfde periode gingen de traditionele afspraken over werkgebieden van instellingen overboord. Sinds enkele jaren leggen drie projectleiders marktontwikkeling Brabantbreed contacten en spelen zij in op vragen van potentiële cliënten. Wonen blijft ook in 2009 het meest gevraagde 'zorgproduct'. Het ontwikkelen van goede woonvoorzieningen op aantrekkelijke locaties met een goed voorzieningenniveau is een vak apart geworden en in 2003 is vastgoed afgesplitst van de zorg. Anno 2009 is de Vastgoed Groep een professioneel bedrijf dat onderdeel is van Amarant maar dat ook diensten kan leveren aan andere zorgorganisaties.



Luc Bosch draait zijn hand niet om voor een 'tientje' figuurzagen. Luc werkt in het atelier van 't Klein Verschil in Tilburg.

## Districten en sector dagbesteding

Een mijlpaal was in 2003 de vorming van de districtenstructuur waarbij elk district een organisatorische eenheid vormt die adequaat kan inspelen op regionale en lokale vragen of ontwikkelingen. Anno 2009 kent Amarant acht districten en een organisatiebrede sector dagbesteding. Drie van de acht districten fungeren als centrum voor specialistische zorg: het Daniël de Bouwerpark en 't Hooge Veer in Tilburg en De Leijakker in Rijsbergen.

## Doelgroepenbeleid

Recente ontwikkeling was de vaststelling van het strategisch kader *Amarant bekend kleur* in 2008. Amarant kiest nadrukkelijk voor een doelgroepenbeleid. Zo kan Amarant nog beter inspelen op de zorgvraag van de client. Om daadwerkelijk continuïteit en kwaliteit te kunnen bieden, werken we aan optimale zorg, behandeling en begeleiding voor onderscheiden groepen cliënten. Zo kunnen we verantwoord verbreden én verdiepen. Verbreden door een geschakeerd pakket aan te bieden van tal van verschillende zorg- en behandelingsvormen die voor elke doelgroep belangrijk zijn. Verdiepen door een aanbod en specialistische kennis te ontwikkelen voor heel specifieke groepen cliënten. Ons opleidingspakket voor medewerkers sluit hierbij aan. De Amarant Academie ontwikkelt leergangen per doelgroep. Centraal staat dat elke medewerker zich ontwikkelt in de gevraagde competenties per doelgroep.

2009 en verder....

# Blijven verbeteren!

**Amarant heeft de kanteling gemaakt van aanbod naar vraag. We zijn Brabant in getrokken en bieden vanuit onze districten zorg en begeleiding.**



Meintje Louw nodigt je uit om eens een kijkje te nemen in winkel 't Klein Verschil, Wilhelminapark 74 in Tilburg

Met ons doelgroepenbeleid spelen we effectiever in op (specifieke) vragen van cliënten en zoeken we samenwerking met anderen. We doen dat vanuit sterkte want Amarant is een stabiele en financieel gezonde organisatie. Eén ding doen we niet en dat is achteroverleunen. Willen we onze kwaliteit handhaven, dan moeten we alert zijn en blijven verbeteren.

## Ouderinitiatieven

Amarant wil beter inspelen op de ondersteuningsvraag van ouderinitiatiefgroepen. Deze oudergroepen vragen ons niet om de regie over te nemen. Zij wensen een intelligente en actieve samenwerkingspartner die volop ruimte laat voor initiatief van ouders zelf. Daarin kunnen we nog leren.

## Ernstig gehandicapte cliënten

De zorg aan ernstig gehandicapte cliënten vraagt om nieuwe impulsen in het denken over wonen, dagbesteding en vrije tijd. Deze cliënten hebben nu te maken met drie werksoorten die ieder 'hun eigen ding doen' en dat is niet altijd bevorderlijk voor het welzijn van de cliënten. We willen naar een 24-uurs zorgconcept, waarbij we de strikte scheiding tussen wonen, dagbesteding en vrije tijd zo nodig loslaten.

## Medezeggenschap

Medezeggenschap van cliënten en cliëntvertegenwoordigers heeft formeel een plek in de organisatie. We vinden de samenwerking met de medezeggenschap waardevol. De cliëntenraden kunnen verbindingen leggen tussen cliënten/cliëntvertegenwoordigers en Amarant. Daarbij is het zaak om beiden te blijven werken aan een basis van vertrouwen. De huidige financiering van de zorg (ZZP's) nodigt wellicht uit tot scherp individueel onderhandelen met Amarant. Die verzakelijking mag een betrokken medezeggenschap niet in de weg staan. We blijven de medezeggenschap zorgvuldig ondersteunen.

## Samenwerking

Steeds vaker melden zich cliënten die behandeling nodig hebben op verschillende gebieden. Denk aan verstandelijk beperkte cliënten met psychiatrische problemen, schulden of verslavingsproblematiek. In Tilburg is Amarant al partner in het Veiligheidshuis en het Zorghuis en ook op andere plaatsen in Brabant hebben we contacten met GGz, verslavingszorg, politie en justitie. Maar ook op het gebied van autisme investeren we in samenwerking en effectieve ketenzorg voor onze cliënten.

## Toegankelijk blijven

We vinden het erg belangrijk om toegankelijk en uitnodigend te blijven, naar huidige en nieuwe cliënten en hun familieleden. We investeren in een vernieuwde website en verbeterde brochures. Ook het intranet voor onze medewerkers wordt onder de loep genomen. Amarant waaiert uit en niet iedere medewerker heeft vanzelfsprekend het gevoel van 'ik hoor bij deze club'. Daar mag aan gewerkt worden en dat doen we ook.

*Met dank aan Ronald Helder, lid van de Raad van Bestuur, Jan Graven, directeur Vastgoed groep Amarant, Roos van de Ven, districtsmanager Tilburg-Zuid en Ad Vermeulen, districtsmanager Tilburg-Den Bosch.*

2

1948 Ontstaan Mgr. Zwijzenstichting in Tilburg

1954 Broeders Penitenten starten Huize Piusoord met 325 verstandelijk beperkte jongens

1955 Ontstaan Dr. Johannes Kardinaal De Jong stichting in Breda

1959 Zuster Josephtha start 't Hooge Veer in Tilburg voor verstandelijk beperkte meisjes. Eerste opgenomen meisje was Ansjie Simons

1963 't Hooge Veer start arbeidsactivering, onder meer met sorteer- en inpakwerk voor 3Suissees

1964 Eerste uitgave van contactblad De Steunpilaar op 't Hooge Veer in Tilburg

## Tien jaar opleidingsfunctionaris In de voorhoede

In 1972 deed Anja van der Pluym de opleiding Z-verpleegkunde bij Piusoord. Na enkele jaren vertrok zij. In 1999 kwam zij als opleidingsfunctionaris terug naar Amarant.

Tien jaar lang 'woonde' zij met haar collega's van Opleidingen op de zolder van het hoofdgebouw aan het Daniël de Brouwerpark. Iedere ochtend werd er om 8.30 uur koffie gedronken. "Een goede manier om samen een Amarantcultuur op te bouwen," zegt Anja. Na al die jaren kan zij best iets zeggen over die cultuur: "kenmerkend vind ik dat we, formeel en informeel, altijd met elkaar blijven communiceren."

### Scholing op maat

Op haar eerste werkdag in 1999 mocht Anja direct een scholing ouderenzorg geven en sindsdien heeft zij honderden trainingen en scholingsdagen verzorgd. "In tien jaar tijd is het (bij)scholingspakket van Amarant flink gegroeid. Ook is er een enorme groei in het aantal BOL en BBL-plaatsen (leerlingen). Amarant vraagt deskundige medewerkers op vele fronten. Als Amarant Academie willen we in de voorhoede meelopen. We koppelen scholing aan beleidsontwikkelingen. Denk aan de leergangen die we

maken in aansluiting op het doelgroepenbeleid. Om dit goed te doen, hebben we ook zitting in de beleidscommissies. Daarnaast is ieder van ons als adviseur gekoppeld aan een district. Samen met de districtsmanager brengen we in kaart wat er gevraagd wordt aan scholing. Zoveel mogelijk maken we dan een scholingsplan op maat, per cluster, per district."

### Weten wat er leeft

De opleidingsfunctionarissen mogen dan in de voorhoede meelopen, het is voor hen minstens zo belangrijk om contact te houden met de werkvloer. "We nemen onze adviseursrol serieus," zegt Anja, "maar met regelmaat blijven we zelf trainen. Als trainer sta je niet in de lijn en je wordt gemakkelijk in vertrouwen genomen. Dat is waardevol. Je krijgt een goed beeld van wat er leeft binnen Amarant. Bij de ontwikkeling van nieuw scholingsaanbod kun je daarmee weer je voordeel doen."

Veel medewerkers van de Amarant Academie hebben regelmatig contact met cliënten en ook op die manier hebben zij een voorsprong op externe docenten of trainers.

### Vuurtje brandend houden

Anja ervaart dat veel collega's graag willen leren. "Maar we moeten het wel zorgvuldig brengen", zegt zij. "De zorg anno 2009 vraagt om deskundige werkers. Dienstverlening aan je cliënten is en blijft een verantwoordelijke taak. Je kunt niet 'zomaar iets doen'. En als je dan toch hier werkt, waarom zou je dan je eigen carrière niet mee vormgeven? Het is toch geweldig als je je talenten kunt ontwikkelen en zo voor jezelf iets kunt opbouwen? Dit verhaal maakt mensen zonder meer enthousiast. Ik zie wel dat na verloop van tijd de persoonlijk ontwikkelingsplannen en de portfolio's weer op de plank liggen. Dat is een gevolg van de drukte van alledag. Het is wisselend hoe clustermanagers hiermee omgaan. Ik vind het in ieder geval de taak van Amarant Academie om het vuurtje brandend te houden."



Anja van der Pluym

### Ken jij de flexibele schil?

Er zijn zoveel scholingsaanvragen dat het vaste team van trainers is uitgebreid met collega's van de 'flexibele schil'. Dit zijn collega's die inhoudelijk expert zijn op een bepaald gebied. Via trainingen, bijvoorbeeld de training Eigen Initiatief Model of een agressietraining, dragen zij hun kennis en ervaring over aan anderen.

Deze groep trainers groeit en dat is positief. Amarant hoeft dan minder externe trainers in te huren. Het is nog wel zoeken naar een goede balans. De medewerkers van de flexibele schil moeten immers in staat zijn om hun trainingsactiviteiten te combineren met hun reguliere werkzaamheden.

## Kijkje in de keuken

"Kind blij, ouders blij. Dat hoor je vaak in de vakantieperiode", zegt Anton Engelen. "Voor ouders met een gehandicapt kind geldt dat niet alleen in de vakantie. Dat geldt eigenlijk altijd."

Dochter Anouk woont nu tien jaar bij Amarant. De laatste jaren woont zij op Spijkerstraat 3A en daar heeft zij het naar haar zin. Vader Anton is actief in de districtscliëntenraad. "Ik geloof oprecht in medezeggenschap. In dit land hebben we veel rechten, maar ook plichten. Mensen zoals mijn dochter kunnen niet zelf opkomen voor hun belangen. Dat moeten wij voor hen doen."

### Zinvol

Anton Engelen maakt deel uit van de districtscliëntenraad Daniël de Brouwerpark. "Kom je nieuw in de raad, dan vliegen de afkortingen je om de oren", zegt Engelen, "je moet je erin verdiepen

en dat kost tijd en energie. Maar ik ervaar de medezeggenschap als zinvol. Je mag bij Amarant werkelijk mee in de keuken kijken en dat is interessant. Er wordt bovendien naar ons geluisterd. Dat wil niet zeggen dat al onze wensen of adviezen direct worden opgevolgd. Vanuit de cliëntenraad vinden we zaken als verkeersveiligheid en goede straatverlichting op het Daniël de Brouwerpark erg belangrijk. Voor Amarant is dit één van de aandachtspunten.

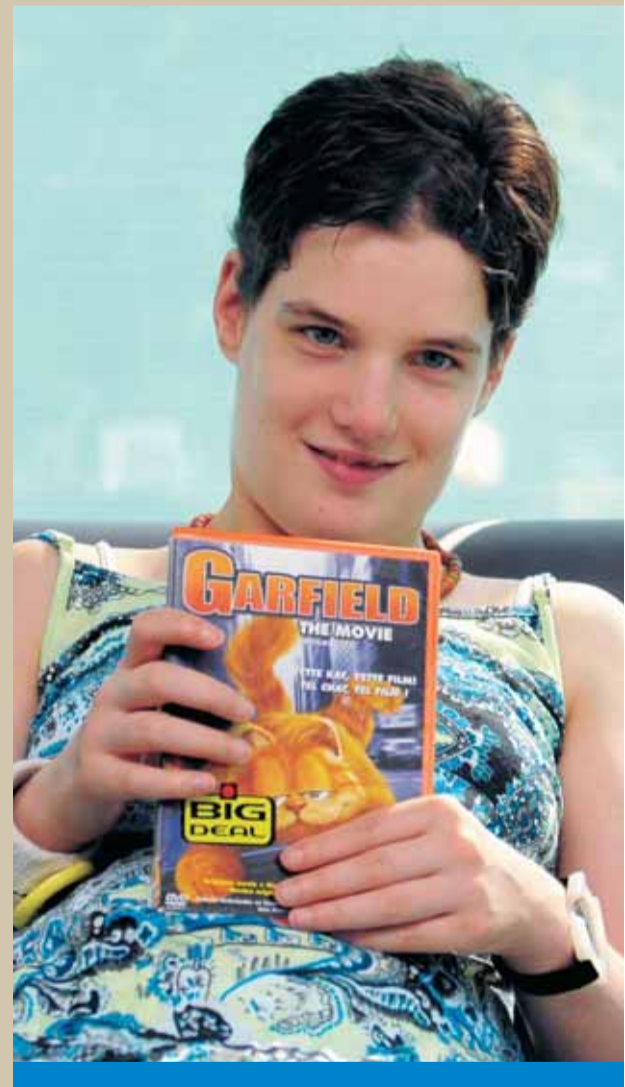
Medezeggenschap is compromissen sluiten, van twee kanten. In gesprek met elkaar haal je de scherpe kantjes eraf. Ook al zijn we het niet altijd eens met de managers, er is wel het vertrouwen dat we er met elkaar uitkomen."



"Medezeggenschap is compromissen sluiten."

### Nieuwe leden

Dit jaar zijn er drie leden van de districtscliëntenraad vertrokken, vanwege overlijden van hun familielid. Het is niet eenvoudig om nieuwe leden te vinden. Anton Engelen: "Ik weet dat onze samenleving individualistisch is, maar ik leg me er niet bij neer. Wij geven bij Amarant ons kind of familielid over aan de zorg van vaak jonge mensen en die doen het ook naar beste kunnen. Maar Anouk blijft mijn dochter. Daarom wil ik betrokken zijn en daarom wil ik gebruikmaken van de mogelijkheden van de medezeggenschap."



Anouk Engelen woont nu tien jaar bij Amarant.

# De geschiedenis van Guus als rode draad

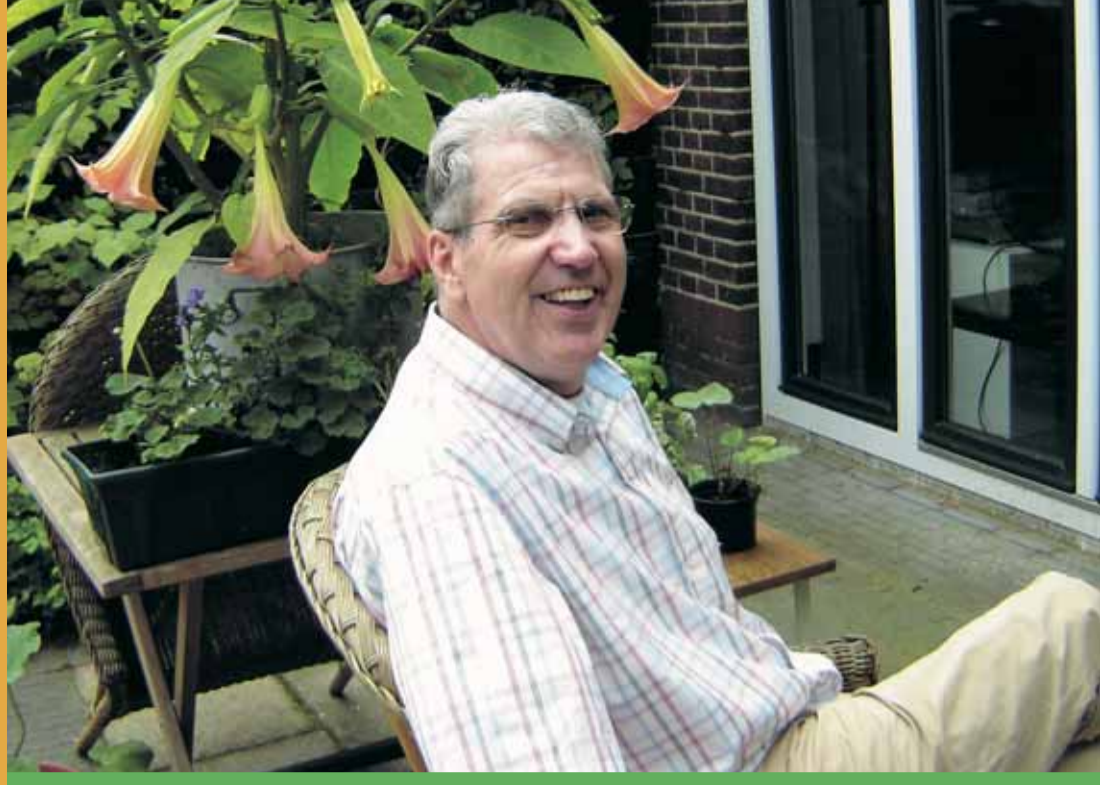
In 1956 was Guus van der Hoogte acht jaar.

Als jongetje kwam hij vanuit Enschede naar het toenmalige Piusoord in Tilburg.

“Guus heeft een autismestoornis.

Hij had en heeft veel zorg nodig,”

zegt zus Betty van der Hoogte.



Het leven van Guus weerspiegelt een grote verandering in de zorg aan mensen met een beperking: van groepswoonruimten naar wonen in een eigen appartement. “De eerste jaren op Piusoord waren primitief”, zegt Betty, “Guus en de andere jongens sliepen in barakken op grote slaapzalen. Het was voor familie niet gebruikelijk om aanmerkingen te maken op de zorg. Ook niet als Guus bij bezoek helemaal onder de pinda's zat. ‘De verzorgers hebben het al zo druk met die jongens’, zeiden mijn ouders dan.”

## Verhuisvraag

Guus woonde bijna 35 jaar op Piusoord (huidige locatie Daniël de Brouwerpark). Toen begin jaren 90 locatie De Leijakker in Rijsbergen gebouwd werd, kreeg de familie de vraag of Guus wilde verhuizen. De Leijakker kon worden gereali-

seerd in het kader van de spreiding van bedden die de provinciale overheid nastreefde. In Midden-Brabant was overcapaciteit en in West-Brabant waren te weinig bedden. Als Piusoord ging spreiden, kwam er geld voor nieuwbouw. In 1992 verhuisden ruim 200 cliënten van Tilburg naar de nieuwe locatie in Rijsbergen. Guus was één van hen.

“Dat heeft wel voeten in aarde gehad”, aldus zus Betty, “uiteindelijk hebben wij voor Guus besloten tot verhuizing, ook omdat Piusoord erop aandrong. In Tilburg kon men op termijn geen goede woonaccommodatie bieden. Dat was althans toen de redenering. Gelukkig bleek De Leijakker een goede keus. Vlakbij het dorp, maar wel in een beschermde woonomgeving. Guus ging zelfstandig wandelen en een boodschap doen in het dorp.”

Toch kwam ruim twee jaar geleden opnieuw de vraag of Guus wilde verhuizen. “Nu naar een eigen appartement in Breda”, vertelt Betty, “en opnieuw was blijven in Rijsbergen geen optie. Die locatie gaat veranderen en Guus zou dan bij senioren komen wonen. Daar vinden wij hem met 61 jaar nog te jong voor.”

## Gematigd positief

Guus woont nu in een appartement in woonvoorziening Don Boscoplein. Betty is gematigd positief: “Guus heeft een ruime eigen woonkamer, maar wonen in de wijk heeft maar beperkt meerwaarde. De buurt is welwillend, maar onze samenleving is niet klaar voor échte integratie. Daarbij is behoefte aan twee kanten belangrijk! In Rijsbergen kende Guus veel mensen. Naar mijn inschat-

ting is dat minder in zijn nieuwe woonomgeving. Dat vind ik soms moeilijk. Soms heb ik het idee dat cliënten eenzamer geworden zijn door het zich terugtrekken op hun eigen kamers. Voor mij als wettelijk vertegenwoordiger blijft het zoeken naar een balans: je wilt niet op alle slakken zout leggen, maar je wilt tegelijkertijd wel gehoord worden. Gelukkig heb ik goed contact met begeleidster Angela. Ik voel me vrij om vragen te stellen of problemen aan te kaarten. Dat is belangrijk.”

## Tien jaar zorgboerderij Chaamdijk

# “Een schoon bedje voor onze dieren”



Bobby Braam werkt graag op zorgboerderij Chaamdijk. “Het is gezellig hier”, zegt Bobby, “ik vind het fijn om de dieren een schoon bedje en lekker eten te geven. Dat is belangrijk voor onze dieren.”

Tien jaar geleden startte een klein clubje van zes cliënten van Amarant met werken op zorgboerderij Chaamdijk. Nu komen er wekelijks ongeveer 25 cliënten voor hun dagbesteding naar de boerderij. Hun werkzaamheden zijn heel verschillend. “De een pakt flink aan en mest de stallen uit”, zegt begeleider Bregje Maas, “een ander brengt een

emmer met tuinafval naar de composthoop. Allebei is goed. Het hangt er maar net vanaf waar iemand voor komt.

Erik en Edwin willen het buiten zijn graag beleven: samen de paarden ophalen in de wei, of de eitjes rapen bij de kippen. Bobby vindt het fijn om afgeronde taken af te werken. Met behulp van zijn eigen agenda kan hij de dingen zelfstandig doen. We kijken wat iemand wil en wat hij kan. Maar iedereen die hier werkt, is graag buiten bezig, in de tuin of met de dieren. Dat geldt ook voor ons als begeleiders. De zorgboer stuurt alle werkzaamheden aan; hij draagt ook de zorg voor de gezondheid van alle dieren. Op basis van zijn aanwijzingen maken wij de werkroosters, volgens een vaste routine. ‘s Ochtends verzorgen we de dieren en ‘s middags doen we de tuin en/of de kas. Verder gaan we ‘s ochtends met z’n allen de paarden en de koe wegbrengen naar de wei. ‘s Middags, als het werk gedaan is, halen we de dieren ook weer samen op. Die wandelingetjes geven structuur aan onze dag.”



4

1976 Eerste vrouwelijke cliënt op Piusoord  
1978 Eerste ‘buitenhuizen’ van ‘t Hooge Veer: Leemput, Eik en Zon en Zouavenlaan  
1981 256 Bewoners op ‘t Hooge Veer

1981 richtlijn kleding voor bewoners in de nieuwe brochure van ‘t Hooge Veer: “Kleding wordt door ‘t Hooge Veer verzorgd. Natuurlijk is het niet verboden voor ouders om zo nu en dan iets leuks aan kleding te kopen. Wel is het daarbij verstandig een beetje rekening te houden met het wassysteem van ‘t Hooge Veer.

1982 West-side: nieuw kleinschalig woonproject voor tien meisjes van ‘t Hooge Veer

1984 Nieuwbouw ‘t Hooge Veer officieel geopend door mr. A.A.M. van Agt, Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant

# Familiebedrijf Amarant

De 61-jarige Johan Matthijssen is onderhoudsvakman in hart en nieren. Al 45 jaar is hij de man met de gouden handen op 't Hooge Veer in Tilburg.

Johan trad daar in de voetsporen van zijn vader. Die was indertijd hoofd technische dienst bij De Goede Herder (later 't Hooge Veer) en Johan groeide op in een dienstwoning op het terrein. Later woonde hij met zijn gezin op de bovenverdieping van de boerderij (nu in gebruik voor dagactiviteiten voor cliënten). Inmiddels is het gezin Matthijssen al jaren verhuisd, maar voor Johan is 't Hooge Veer altijd een 'thuis' gebleven. Ook op een andere manier is Johan

'eigen met de zaak' zoals hij dat zelf noemt. Broer Albert werkt bij atelier Artenzo, een zus was werkzaam als dokters- en tandartsassistente bij Amarant en echtgenote Miriam was jarenlang werkzaam in nachtzorg en vrijetijdsbesteding. Amarant is een regelmatig terugkerend gespreksonderwerp in de familie. Johan heeft altijd veel voldoening gevonden in zijn werk en hij vindt het best jammer dat hij zijn kennis maar



beperkt kan doorgeven aan een volgende generatie van onderhoudsmedewerkers. "Onze onderhoudsdienst werkt nu op een andere manier", zegt Johan, "we zijn als onderhoudsmensen niet meer verbonden aan een specifieke locatie en voor onderhoudsklussen worden ook gespecialiseerde bedrijven ingeschakeld. Voor mij was het juist de uitdaging om voor 'mijn' locatie 't Hooge Veer zo veel mogelijk klussen zelf op te pakken."

Dit voorjaar is het dak van de kapel op 't Hooge Veer grondig gerepareerd. Daarvoor was de haan van de toren gehaald en onlangs had Johan de eer om de haan weer terug te plaatsen. "Ik deed dit voor de tweede keer", zegt Johan, "45 jaar geleden is de haan er ook af geweest. Toen ging ik via een hoogwerker met de haan in mijn armen. Ik heb 'm weer veilig op zijn plek gezet. Dat deed me wel wat. Een mooi symbolisch gebaar."

## Onderhoudsdienst Amarant

Omdat Amarant veel voorzieningen heeft, verspreid over heel Brabant, is gekozen voor een onderhoudsdienst met een centraal meldpunt. Op het kantoor van de onderhoudsdienst in Gilze komen alle vragen, reparatieverzoeken en storingen binnen en vervolgens wordt geregeld wie er in actie komt. Voor spoedklussen buiten kantooruren en in de weekenden is er een bereikbaarheidsdienst.

## Nieuwkomer

In oktober is Hilde Lamers tien maanden in dienst. Hilde werkt als coördinerend begeleider weekend- en logeeropvang bij 't Heuveleind. Deze stichting is begin dit jaar onderdeel geworden van Amarant. "Het is wennen in zo'n grote organisatie. Bij wie moet je zijn met welke vragen? Je moet een beetje brutaal zijn."

'Bij een overname ben je toch bang dat alles anders moet. Dat is gelukkig erg meegevallen. Voor onze cliënten en hun begeleiders zijn er nauwelijks veranderingen geweest", zegt Hilde Lamers. "De mensen op kantoor en de leidinggevenden merken er meer van. Zo zijn onze clustermanagers vaker weg; zij hebben dan overleg in Tilburg. Positief is dat Amarant direct een aantal zaken heeft opgepakt. Alle medewerkers hier

hebben een medicatiecursus gehad en we zijn bezig met cursussen bedrijfshulpverlening. Verder zijn medewerkers niet zo bezig met Amarant; zij zijn op de eerste plaats erg betrokken bij de cliënten. De collega's in Tilburg zijn best ver weg. Voor mijzelf zie ik wel voordelen. Ik ben gedragswetenschapper en wil op termijn meer doen met mijn opleiding. Mogelijk zijn er kansen binnen Amarant."



### Op kamp in Tilburg

Begin september is een groep van 31 kinderen en 13 begeleiders van 't Heuveleind op kamp geweest. Zij konden hun tenten opslaan op het Daniël de Brouwerpark in Tilburg. "Dat is een voordeel van zo'n grote organisatie", zegt Hilde, "Het Daniël de Brouwerpark is een mooie locatie en alle faciliteiten zijn aanwezig. Bij de voorbereiding van ons kamp zijn we prima geholpen door de coaches vrijetijdsbesteding. Voor de kinderen is het kamp geweldig, voor ons begeleiders is het tevens een leuke kennismaking met nieuwe collega's binnen Amarant."

## Jubileumfeesten

### Daniël de Brouwerpark

Aanleiding voor een feestje was het 55-jarig bestaan van het Daniël de Brouwerpark. Ruim 170 mensen kwamen gedurende het weekend van 27 en 28 juni naar de feestelijke activiteiten. Pastor John Jacobs ging voor een in een feestelijke mis en op zondag was er 'terras met lunchkaart' voor alle cliënten met aansluitend een koffieconcert. Ook op deze locatie werden enkele cliënten gefeliciteerd met hun 55-jarig woonjubileum.

### 't Hooge Veer

Op vrijdag 26 juni was het zover: vanwege het 50-jarig bestaan van 't Hooge Veer was er een beleevingsdag voor alle mensen die op 't Hooge Veer wonen of werken. Om kwart voor tien waren alle deelnemers in Amarant Plaza voor de aftrap van de dag. In verschillende groepjes gingen de mensen naar hun workshop. Er was keuze te over: rolstoel-dansen, wandelen, een klankschalensessie, muziek maken of zingen, een geurbeleving ondergaan of lekker snoezelen. Ook kon er eten gemaakt worden of een mooi schilderij, en er waren dieren waarmee geknuffeld kon worden. Sommige mensen lieten zich lekker verwennen met een (voetreflex)massage of



een nagelstyling. De huidfkar had een leuke band, dus die kwam iets later. Om 12.00 uur liepen de mensen van de frietkraam en een aantal vrijwilligers de benen onder hun lijf vandaan. Voor iedereen was er friet, met een frikadel of kroket. Aansluitend kwam Tilburgse zanger Frank Smeekens het feest compleet maken.

Met dank aan Vera Bloks

5

1984 Personeelsfeest op 't Hooge Veer met een optreden van Anita Meyer

1991 Fusie Kard. De Jong Stichting en Stichting Gezinsvervangende Tehuizen, Breda. Naam nieuwe organisatie: Stichting Reliëf

1994 Piusoord opent De Leijakker in Rijsbergen

1996 Projectgroep Kind en Jeugd van Piusoord presenteert beleidsnota met toekomstvoorstellen. Op De Leijakker wordt gestart met woensdagmiddag opvang voor kinderen

1996 Piusoord start als eerste in de sector VG met een geautomatiseerd zorgprogramma (CURA)

1995 Kwaliteitswet Zorginstellingen van kracht

# Altijd op zoek naar werk

"Komkommertijd is het ergste wat er is. We zijn altijd op zoek naar werk." Dat zegt Egon van der Linden. Egon is werkzaam bij kopieerwinkel Paperas in Rijsbergen en hij bedient daar 'zijn eigen machine'. Een enorm kopieerapparaat met tal van extra faciliteiten. "Dit ding doet precies wat ik wil", aldus Egon. "Heerlijk om mee te werken!"

Paperas bestaat bijna tien jaar en er werken veertien mensen. "De sfeer hier is rustig. Dat spreekt veel mensen aan", zegt Jet Velter, 'bedrijfsleider' en cliënt-begeleider. "Iedere medewerker heeft zijn of haar eigen specialisme en daar

bieden we ook alle ruimte voor. We kopiëren, lamineren, verzorgen boekjes voor verenigingen met vouw- en netwerk en daarnaast houden we een winkel draaiende met een beperkte voorraad kantoorbenodigdheden en kaarten en dergelijke. Hier in Rijsbergen weten de mensen ons te vinden. We zitten midden in het dorp."

Collega Vera van Loon vult aan: "Onze orderportefeuille is wel een voortdurend aandachtspunt. De medewerkers willen graag bezig zijn en 'slappe dagen' worden niet echt op prijs gesteld. Wij doen ons best, maar wij zijn op de eerste plaats zorgmensen. Het maken van een

marketingplan voor Paperas is echt iets anders. Daar kunnen we best wat advies bij gebruiken." Begeleider Anouk Meeren maakt wel van de gelegenheid gebruik om de sterke punten van Paperas te onderstrepen: "We bieden kwaliteit tegen concurrerende prijzen. Soms moet je iets langer wachten, maar je wordt altijd op een sympathieke manier geholpen!"

Paperas  
Lagestraat 8, Rijsbergen  
076-5966193  
paperas@amarant.nl



Renee Kaczmafek werkt tien jaar bij Paperas. Perforeren is een van haar taken. Glimlachend werkt Renee de stapel papier af. "Je moet wel oplettend blijven," zegt zij, "soms maak je een foutje en dan moet het opnieuw."



De 54-jarige Ivo Nauta is inzetbaar in de hele 'productiestraat' van vergaren, vouwen, nieten, lamineren, perforeren of inbinden. Ivo: "alle taken worden opgeschreven in de agenda hier. Zo kan ik zelf zien wat we doen die dag."

Ria Pemen vindt er geen doekjes om: "Ik ben 64 jaar, maar zo lang ik kan, kom ik hier werken. Het bevalt me. Sommige collega's zijn leuk, anderen minder. Daar ben ik heel eerlijk in. Ik ben stil en anderen zijn heel druk. Iedereen is zoals íe is."



## Tien jaar ondernemingsraad



Dick de Kort

### Onderdeelcommissies

Met de komst van de districtenstructuur in 2003 werd besloten tot een andere opzet. Sindsdien heeft ieder district en de sector dagbesteding een onderdeelcommissie die bestaat uit 5 personen (6 voor de OC dagbesteding). Vanuit deze OC's komen afgevaardigden naar de centrale ondernemingsraad en die bestaat nu uit 11 personen. Voordeel: de OC's staan dicht bij de werkvloer en hebben vanuit het district hun eigen inbreng in de OR. Vorig jaar is besloten tot een belangrijke aanpassing: omdat de districten behoorlijk zelfstandig opereren, is een aantal medezeggenschapsrechten overgeheveld van de OR naar de OC's. In 2010 wordt deze aanpassing geëvalueerd, maar over het algemeen is de OR tevreden over deze regeling.

### Calimero

Dick de Kort maakt deel uit van het dagelijks bestuur van de OR. Toen Piusoord in 1997 fuseerde met stichting Reliëf, was hij actief in de medezeggenschap en ook de fusie met de

Zwijsenstichting in 1999 maakte hij mee. "In die tijd leden de oud-Reliëf-medewerkers in de OR wel een beetje aan het 'Calimero-gevoel', zegt Dick. "We kwamen uit een kleine stichting in de regio Breda. Het Tilburgse Piusoord was groot en werd nog groter toen de Zwijsenstichting, ook uit Tilburg, erbij kwam. Voor ons lag het centrum van de macht in Tilburg en daar hadden we moeite mee. Dat gevoel is verdwenen met de vorming van de districten. Heel af en toe steekt het nog de kop op", aldus Dick, "in Tilburg wordt het allemaal geregeld, hoor je dan."

### Leerschool

In tien jaar OR-werk heeft Dick de Kort vier bestuurders meegemaakt: de heren Bottelier, Oomen, Meiland en nu

Borgmeijer. "Ieder had en heeft zijn eigen stijl," zegt Dick, "maar als OR zijn we altijd serieus genomen. We hoeven onze rol niet te bevechten. Dat wil niet zeggen dat we achterover leunen. We blijven alert en constant monitoren we beleid en werkwijze." Voor Dick de Kort persoonlijk is de OR belangrijk onderdeel van zijn werkzame leven: "Als lid van het dagelijks bestuur ben ik minimaal 10 uur per week in touw voor de OR. Eigenlijk heb ik twee banen: OR-lid en jobcoach in West-Brabant. Voor mij is de ondernemingsraad niet alleen medezeggenschap en belangenbehartiging, het is ook een leerschool en informatiebron. Ik heb leren onderhandelen met bestuurders. Ik krijg veel informatie over beleidsontwikkelingen en kan daar mijn zegje over doen. Dat vind ik waardevol."

In 1999 bestond de ondernemingsraad (OR) van de nieuwe organisatie Amarant uit 19 personen. Namens ruim 3000 medewerkers moest deze centrale OR het beleid beoordelen en gebruikmaken van haar advies-, instemmings- en informatierecht. Dat viel niet altijd mee, met OR-leden die afkomstig waren uit verschillende organisaties en overlegculturen.

### Tien jaar gespreksonderwerpen

- Contourennota (inrichting van de nieuwe organisatie Amarant)
- Leidinggevende structuur na de fusies en nieuwe functiebeschrijvingen
- Invoering van de districtenstructuur
- Structurele invoering van functioneringsgesprekken
- Behoud van de drie centrumlocaties
- Mogelijk samengaan met de Zorggroep West- en Midden-Brabant
- Samenwerking met het Leo Kannerhuis en opzet van het Leo Kannerhuis Brabant
- Ontwikkeling van het strategisch kader 2008 - 2011
- Opzet van de Amarant Academie
- Overname van 't Heuveleind
- Mogelijke samenwerking met OCB

# “De structuur staat. Nu de mensen nog”

De afgelopen tien jaar heeft Amarant behoorlijk geïnvesteerd in de medezeggenschap van cliënten en cliëntvertegenwoordigers. Dat zegt Henk Verheijden en hij kan het weten. Volgend jaar loopt zijn derde termijn van drie jaar af in de centrale cliëntenraad.

Sinds de start in het jaar 2000 maakt Henk Verheijden deel uit van de centrale cliëntenraad (CCR). Hij is afgevaardigde van de districtsraad Daniël de Brouwerpark en zijn zoon woont in een voorziening in dit district. In de eerste jaren is het zoeken geweest: welke rol speelt de cliëntenmedezeggenschap, wat vraagt dat van de organisatie en van de mensen die gebruik willen maken van de medezeggenschap? “Dit proces is met vallen en opstaan gegaan”, zegt Henk Verheijden, “Amarant is een complexe organisatie en medezeggenschap bete-

kent simpelweg een rol erbij waar je rekening mee te houden hebt. In de laatste jaren is dit steeds professioneler opgepakt en de structuur staat inmiddels stevig. Daarbij zijn er wel enkele aandachtspunten.”

Zo hebben nog niet alle voorzieningen een lokale cliëntenraad. “Dat is jammer”, zegt Verheijden, “want als er op lokaal niveau niks is, missen de districts- en centrale cliëntenraad de verbinding met de dagelijkse praktijk. Het is goed als betrokken clustermanagers de opzet van lokale raden blijven stimuleren. Een

De medezeggenschap van cliënten/cliëntvertegenwoordigers is bij Amarant is geregeld op drie niveaus: lokaal, district en centraal. Iedere raad heeft zijn eigen gespreksonderwerpen, maar via de trapsgewijze structuur (lid lokale cliëntenraad neemt zitting in districtsraad en desgewenst in centrale cliëntenraad) wordt uiteindelijk ook de centrale cliëntenraad gevoed door ervaringen van cliënten en hun familieleden op lokaal niveau.



Theo van Boxel werkt bij 't Klein Verschil in Tilburg. Wat hem betreft, mag de Tien er wezen.

tweede aandachtspunt is de inbreng van ouders/wettelijk vertegenwoordigers. Op diverse plaatsen is het lastig om ouders of familieleden te motiveren voor medezeggenschap. Met andere woorden, de structuur staat, maar wie wil er meedoen? De vergrijzing bij cliënten en dus ook bij familieleden speelt ons parten, maar ook de individualisering van onze hele samenleving.”

De centrale cliëntenraad werkt sinds enige tijd met commissies financiële zaken, communicatie, ethiek en huisvesting. “Vraagstukken worden steeds ingewikkelder”, aldus Henk Verheijden, “van-

daar dat we de boel verdeeld hebben. Dat werkt goed en de CCR heeft wel degelijk een positie verworven binnen Amarant. Volgend jaar treden we met drie leden van het eerste uur af. Op z'n tijd vers bloed in de medezeggenschap is belangrijk. Ik hoop dat andere ouders of familieleden het stokje overnemen.”

## Je mag best fouten maken

Tien maanden woont Ramona in haar studio aan de Gardiaanhof in Tilburg. De Gardiaanhof is een nieuw project van Amarant: via een intensief trainingsprogramma worden elf jongvolwassenen begeleid naar zo zelfstandig mogelijk wonen.

De twintigjarige Ramona vindt haar nieuwe stek best OK. “De begeleiding hier heeft tijd voor mij. Ik praat niet met alle begeleiders, maar ik heb het vertrouwen wel. Eerder woonde ik in een groep, bij Amarant in Goirle en daarvoor bij OCB. Dit hier is rustiger en dat past beter bij mij. In mijn eigen appartement heb ik privacy.”

Ramona vertelt dat zij individuele afspraken heeft met de begeleiding, maar bepaalde afspraken gelden voor iedereen. Zo zijn de trainingen verplicht voor alle cliënten.

In de training sociale vaardigheden heeft Ramona veel geleerd. Dat ging overigens niet meteen goed. Ramona had niet veel trek in de training. “In het begin was ik bang om een slecht figuur

te slaan”, zegt zij, “Ik was nogal stoer en zei gewoon: dat kan ik al. Dat is dan misschien mijn beperking: ik doe alsof ik net als iedereen ben. Maar ergens ben ik anders en soms maakt me dat boos. Ik wil de dingen graag heel erg goed doen. Precies daarom gaat het soms helemaal fout. Dan bouw ik een muur om mezelf heen. En als iemand daar dan iets van zegt, dan is het écht klaar. Ik heb niet geleerd om me te uiten. Ook zit ik met waarom ik zo ben. Ik accepteer het wel, maar hoe moet ik hiermee omgaan? Dat zijn moeilijke dingen voor mij.”

Dit najaar gaat Ramona opnieuw een training volgen. Ze weet nog niet precies wat ze daar gaat leren. “Het heeft te maken met schilder je eigen toekomst-



Ik ben half Spaans”, zegt Ramona Trommelen, “veel meisjes zijn jaloers op mijn haar.” Eigenwijze dwergpapegaai Coco heeft een prima leventje bij Ramona.

droom”, zegt Ramona. “Na de training sociale vaardigheden mochten wij een uitje verzinnen. We zijn met onze begeleiders uit eten gegaan en gaan bowlen. Allemaal kregen we een certificaat uitgereikt en daar waren

we wel trots op. Op mijn certificaat staat geschreven: Durf te zijn wie je bent. Je mag best fouten maken. Het doet me goed als ik dat lees.”

# Kijk op...

In de jaren 40, 50 en 60 van de vorige eeuw ontstonden Piusoord, 't Hooge Veer, de Mgr. Zwijsenstichting en de stichting Reliëf als voorlopers van Amarant. In een tijdsbestek van ruim vijftig jaar is onze kijk op mensen met een beperking ingrijpend veranderd.

## Ziek

In de beginjaren van de instituten stond 'verpleging' van mensen met een beperking centraal. Het was vanzelfsprekend dat de 'zieke' mensen met een beperking waren afgezonderd van de rest van de wereld.

## Zwakzinnig

Ergens in de jaren 60 veranderde het denken over mensen met een beperking: net als 'gewone' mensen konden zij zich ontwikkelen, maar dan langzamer en met beperkt resultaat. Er kwamen pedagogen en psychologen in de instituten; ook kwamen er gezinsvervangende tehuizen (GVT's) en dag- en activiteitencentra.

## Normaal

In 1971 werd in de Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties opgenomen dat mensen met een handicap dezelfde rechten hebben op leven, wonen en werken als ieder ander. De verstandelijk gehandicaptenzorg vertaalde dit in het begrip normalisatie: gewoon leven waar het kan, bijzonder waar het moet. Wonen in de wijk werd een geveugelde uitspraak en vele mensen met een beperking verhuisden van instituut naar kleinschalige woonvoorzieningen in dorp of stadswijk.

## Volwaardig burger

Sinds de eeuwwisseling wensen we dat mensen met een beperking volwaardige burgers zijn, net als u en ik. Verstandelijk beperkte burgers moeten de hulp krijgen die zij nodig hebben, maar vooral ook de ruimte om keuzes te maken en hun leven in te richten zoals zij dat willen.



## Verkenning van mogelijkheden tot samenwerking met OCB

Kort geleden heeft de heer Van Hogendorp, bestuurder van Orthopedagogisch Centrum Brabant (OCB), de Raad van Bestuur van Amarant benaderd met het voorstel om een niet-vrijblijvende samenwerking te verkennen.

Amarant heeft positief gereageerd op dit voorstel. De komende tijd zullen de mogelijkheden van een strategische samenwerking zorgvuldig verkend worden. OCB is gespecialiseerd in dienstverlening aan (jeugdige) cliënten met een licht verstandelijke beperking. Een verkenning tot samenwerking zal zich in eerste instantie toespitsen op deze clientengroep.

Met het bestuur van OCB worden momenteel nadere afspraken gemaakt over inhoud, werkwijze en fasering van de verkenning. Ook worden afspraken gemaakt over de communicatie met de betrokken ondernemingsraden en cliëntenraden. De afspraken ten aanzien van de verkenning zullen worden vastgelegd in een intentieverklaring.

Meer weten over OCB? Kijk op [www.ocbrabant.nl](http://www.ocbrabant.nl)

## COLOFON

Redactie: Wilma Graven, Louis Gijzen, Kees van der Spek, Thei Stoffels, Ilse van Dongen

Redactie-adres: Wilma Graven, Bredaseweg 570, 5036 NB Tilburg. Telefoon (013) 464 52 48, e-mail: [pr@amarant.nl](mailto:pr@amarant.nl)

Fotografie: Erald van der Aa, Breda (tenzij anders vermeld)

Eindredactie: Ilse van Dongen, Tilburg

Opmaak en druk: Drukkerij Groels, Tilburg